

Keresetlen munkatársunk a hód

**Hódhelyzet alakulása a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén
Védett álltat okozta kártételek a dombvidéki vízfolyásainkon**

Dr. Baranyai Olga

referens

Hercsel Róbert

szakaszmérnök

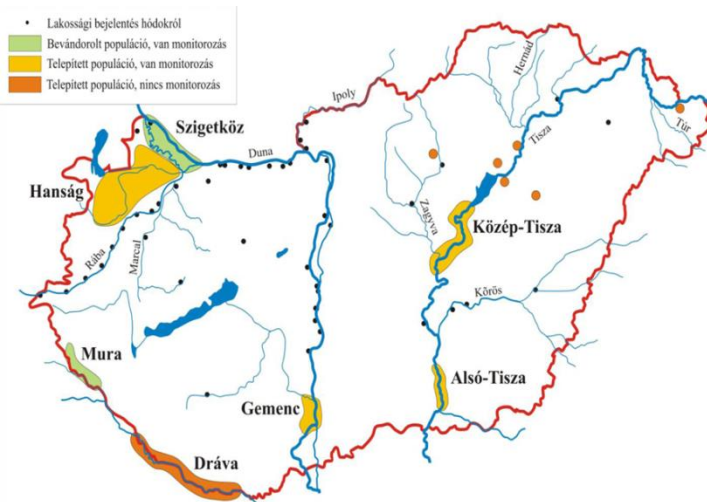
Somogyi Katalin

vízrendezési referens

2019. Június 3.

A hódokról általában

- Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) a Kárpát-medence élővilágának jellemző faja volt egészen az 1800-as évekig, amikor a bundájáért, húzáért és a hódpezsmáért folytatott vadászata következtében előbb megfogyatkozott, majd – Magyarországról – a 19. század közepe táján végleg eltűnt.
- 1996 és 2008 között a WWF hazánkban három helyszínen végezte sikerrel a hód visszatelepítését. Előbb Gemencben, majd a Hanságban, végül a Tiszán összesen 234 egyedet telepítettek be Bajorországból. Egyúttal vélhetően a spontán betelepülés is megindult Ausztria felől.

Növénylevő

- A nyári, őszi időszakban elsősorban lágyszárúakat fogyaszt, ősszel és télen – lágyszárú híján – inkább fás szárú növények kérgével és a víz alatt tartósított zsenge hajtásokkal táplálkozik.
- Hazánkban az ártéri ligeterdők puhafa fajait kedveli, elsősorban a fűzeket és a nyárfákat.
- A rágások nagy része (60-95%-ban) a vízparttól 10 méteres távolságban található, de ha nem talál kellő alapanyagot, messzebbre is elmerészkedik.
- Vegetációs időszakban, ha a vízfolyások mellett nincsen tápláléknak alkalmas vegetáció, a vízparti szántóföldekre is bejárnak élelemért, ahonnan előszeretettel fogyasztanak kukoricát, esetleg búzát, zabot. De megfigyeltük, hogy az invazív lágyszárú növényeket is örömmel fogyasztja, illetve beépíti a hódgátba.

Növényevő

Élőhely kialakítás

- Az eurázsiai hód általában a vízfolyások rézsűjében kialakított üregekben lakik, amely nem csak védelmet adó odú, de élelemraktárként is funkcionál.
- Odúját a partoldalba vájja, gallyakból alkalmanként be is fedti, főképp, ha a partoldal lejtése kicsi, vagy áradást követően felszínre kerül a kotorék.
- Az odú bejárata rendszerint a víz felől, a víz felszíne alatt található. Mivel állandó vízszintre és vízborításra van szüksége, azokon a jellemzően kis vízfolyásokon, ahol ez nem biztosított, gátat épít. Ezzel biztosítja a megfelelő vízmélységet és vízszintet, hogy a kotorék bejárata és az élelemraktár víz alá kerüljön.
- Az általa duzzasztással létrehozott tó az igazi élettere, egyszerre közlekedési és menekülési útvonal, rejtekhely, élelem-raktár, hűtő, úszómedence és illemhely.
- Életvitelével jelentős mértékben megváltoztatja élőhelyének jellemzőit, ezért is nevezik ökoszisztéma mérnök fajnak. Legfontosabb hatású tájatalakítását a fák kidöntésével és a gátak emelésével végzi.

Élőhely kialakítás

A MI VÍZÜGYÜNK

Élőhely kialakítás

A MI VÍZÜGYÜNK

Élőhely kialakítás

Hódok megítélése vízügyi szemmel

- A vízfolyások kezelői és fenntartói számára a hódok jelenléte és tevékenysége :
 - műszaki-biztonsági kérdéseket vet fel,
 - többlet fenntartási munkákat,
 - helyreállítási munkákat okoz,
 - vízfolyás hossz irányú átjárhatóságát akadályozza
 - vízfolyás jellegét megváltoztatja

Töltések, depóniák károsítása

- A hódüreg építésével a rézsút, a partfalat meggyengíti, annak állékonysága romlik.
- A rézsű kaszálásakor a kaszálógépek súlya alatt az üreg beszakadásakor a gépben jelentős kár keletkezhet.
- Kotorék és járatrendszer építése töltésezett szakaszon a létesítmény szerkezetének, állékonyságának romlását okozza.

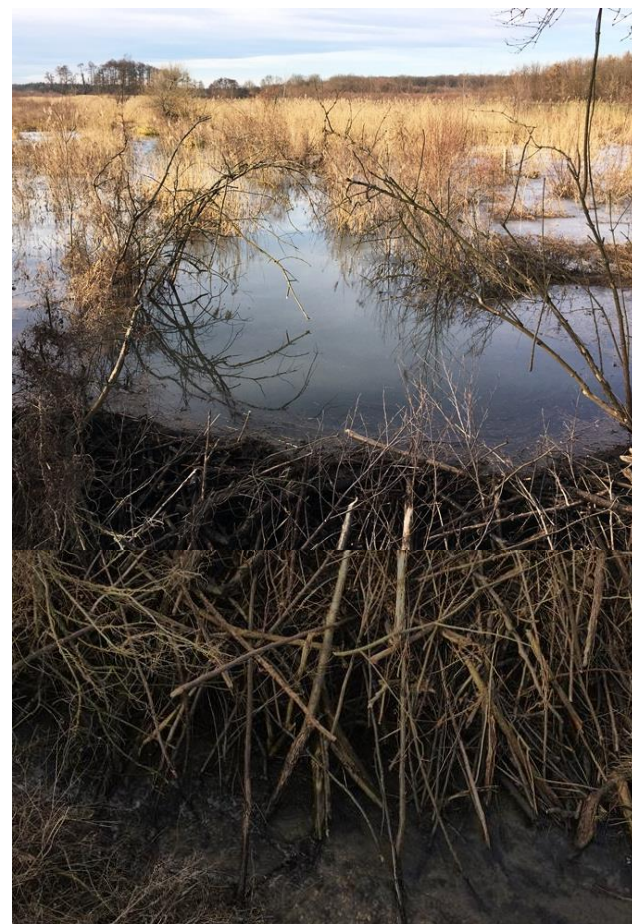
Töltések, depóniák károsítása

A MI VÍZÜGYÜNK

Lefolyási viszonyok átalakítása

- A fadöntésekkel a hódok többszörösen kárt okoznak:
 - Mederbe döntött fák – lefolyási akadályt képeznek
 - A parti sávban a hódvárhoz felhalmozott faanyag - a fenntartási munkákat akadályozza
 - Mederben kialakított hódgát - ár- és belvízvédelmi kockázatát növekedését jelenti

Lefolyási viszonyok átalakítása

A MI VÍZÜGYÜNK

Lefolyási viszonyok átalakítása

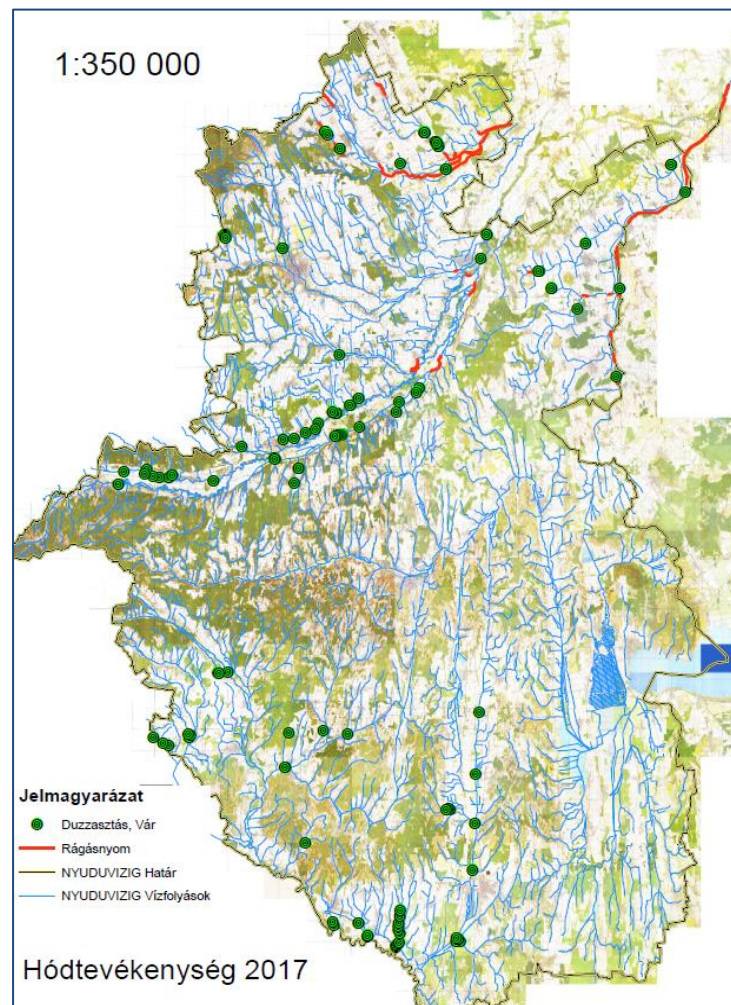
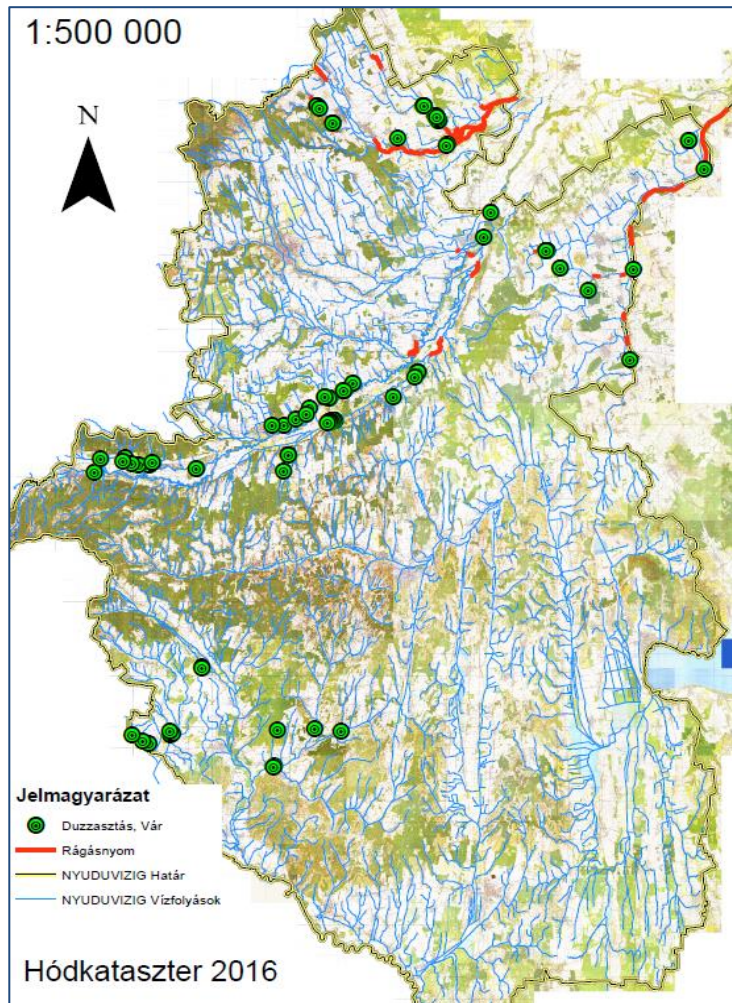

A MI VÍZÜGYÜNK

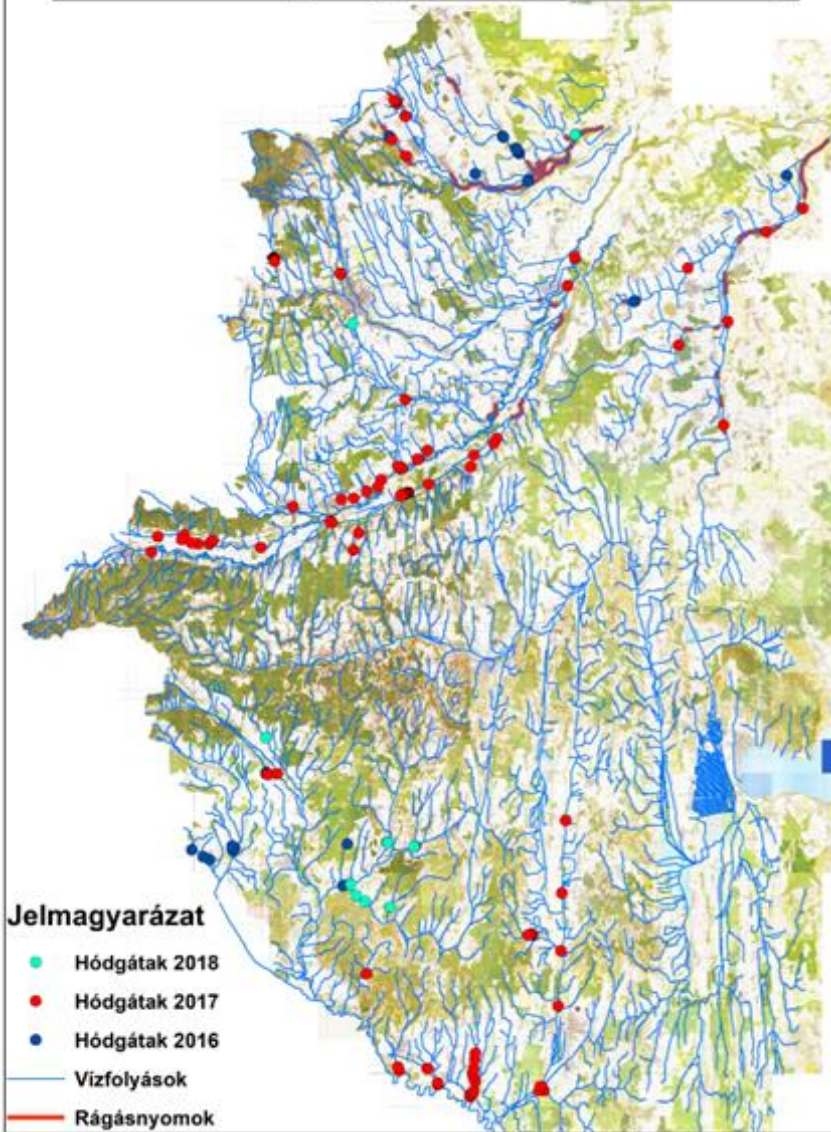
- Gyakran teljesen letarolja a rendelkezésre álló fás szárú növényzetet (pl. Kodó-patak, Marcal).
- Jelentősen átalakítja a parti fás vegetáció szerkezetét, az élőhelyen jellemzően romlást idéz elő. A lécek keletkezésével, a záródás csökkenésével segíti a jelentéktelenebb – gyakran invazív – lágyszárúak térnyerését.
- A fás parti vegetációban bekövetkezett károk felmérését nehéz elvégezni, jelenleg az „erdész fut a hód után”.

Ha elfogyott a vastagabb fa, vékony fákkal folytatja (Belsőárd, Kebele-patak)

Hódtevékenység 2018 évig bezárólag

- Vízfolyások menti elöntések, települések veszélyeztetése (árvíz, belvíz)
- Szennyvíztelep veszélyeztetése (Peresznye)
- Meder elfajulások
- Mezőgazdasági területek veszélyeztetése (elárasztás, vadkár)
- Fás szárú növényzet ritkulása
- Erdő területek rongálása

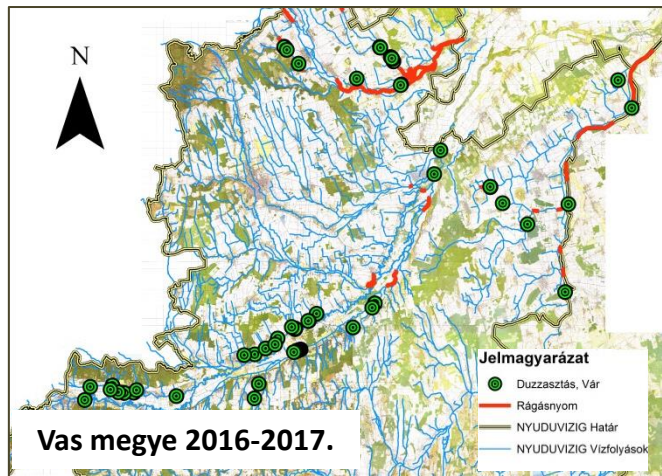
Védett állat riasztásának engedélyezése

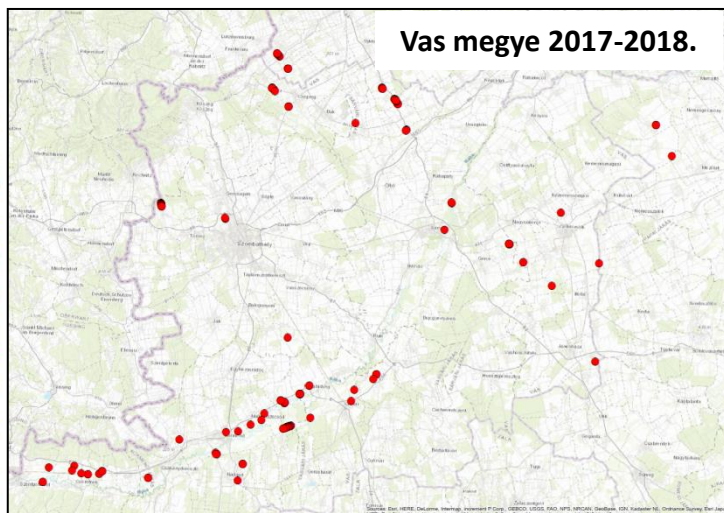
- Kocsód-patak (2016. Csáfordjánosfa)
- Peresznye-patak (2016-2019. Peresznye)
- Metőc-patak (2016. Sajtoskál; 2018. Egyházásfalu, Simaság)
- Kőrös-patak (2016-2019. Ölbő)
- Magyargencsi-övcsatorna (2017. Magyargencs)
- Csörnöc-Herpenyő (2017.)
- Szaput-árok (2018. Sárvár)
- Mukucs-patak (2017-2018. Egyházashollós)
- Abért tó (2019. Kőszeg)
- Arany-patak (2019. Torony, Bucsu)
- Újkúti-patak (2019. Petrivente)
- Szentgyörgyvölgyi-patak (2019. Zalaszombatfa)
- Szentkúti-patak, Csörnöc-Herpenyő (2019. Vasvár)
- Hosszú-víz (Csénye)
- Kozár-Borzó (Vép)

- Védett állat befogadásának engedélyezése: Szombathely, Csónakázó-tó (2017.)

Szombathelyi Szakaszmérnökség területén

- 2019-ben felmért 34 db vízfolyáson:
 - ~ **75 - 80 km** hosszon rágásnyom, kidöntött fa
 - **267 db** hód által épített torlasz/gát, várak
- 2018. évben hódgát elbontásra fordított összeg: **3.358.000,- Ft** + közfoglalkoztatási program

Boldogasszony-patak - Peresznye

- Káresemény:
hódgátak által elzárt
patakszakaszok

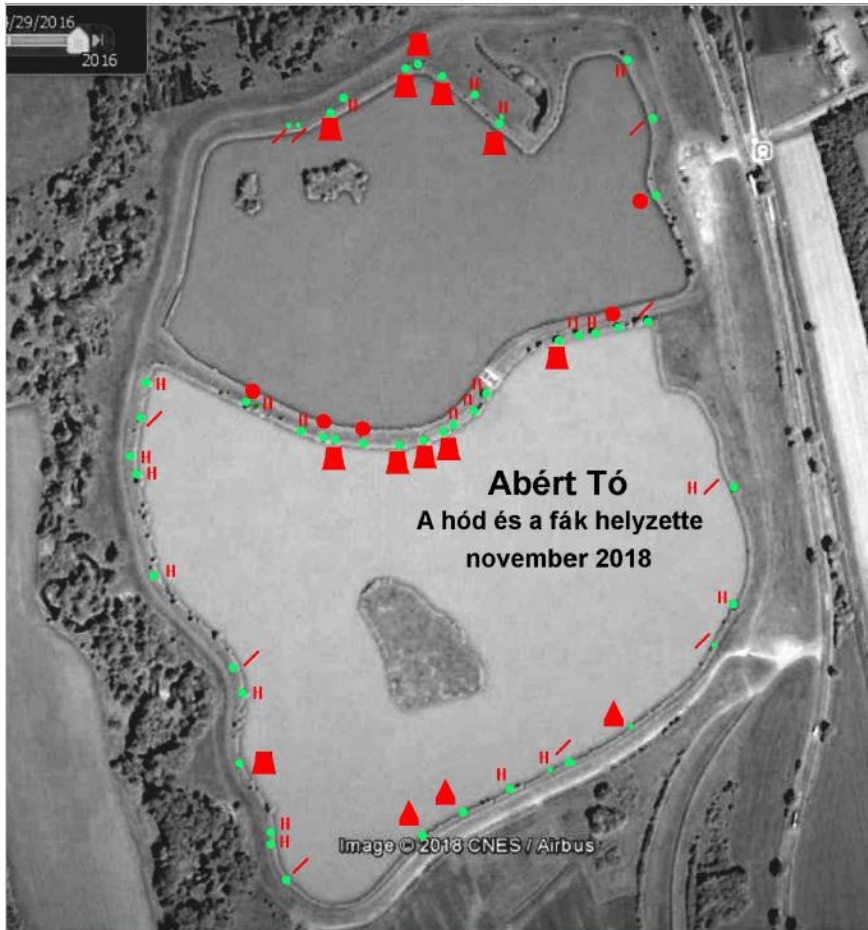
nagymértékű
visszaduzzasztás

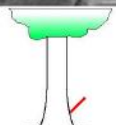
szennyvíztisztító
telepnél műszaki
meghibásodás

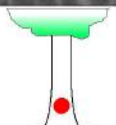
Hódgátak elbontása kézi erővel (Sárvár, Szaput-árok és Peresznye, Boldogasszony-patak)

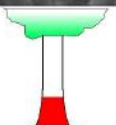
Rágás nyomok

Lerágott ágak

Nagy felületű rágás

körös-körül rágás

Kidőlt fa

Abért Tó / A hód és a fák helyzete (november 2018)

Amikor a pohár betelik ...

- Engedély kérelem hód túlszaporodás miatti állománygyérítésre a Peresznye, és az Abért-tó térségében

/ VAS MEGYEI KORMÁNYHIVATAL Szombathelyi Járási Hivatala
Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és
Természetvédelmi Osztály /

VAS MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
SZOMBATHELYI JÁRÁSI HIVATAL

Iktatószám: VA-06/AKF05/51-3/2019.
Műszaki ügyintéző: Balaton Tihamér
Ügyintéző: dr. Gombás Boglárka
Telefon: (94) 506-725

Tárgy: Védett állat /eurázsiai hód
(*Castor fiber*) állomány
szabályozásának engedélyezése a
Peresznye - Boldogasszony - patak és
Abért-tó környezetében

HATÁROZAT

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (9700 Szombathely, Vörösmarty u. 2.) kérelmének **helyi adok** és a Peresznye - Boldogasszony - pataknál, illetőleg az Abért - tónál az eurázsiai hód (*Castor fiber*) állománygyérlését az alábbi feltételekkel:

engedélyezem.

I.

- A Peresznye- és Boldogasszony – patakon, a következő helyszíneken: Peresznye 028 hrsz (kivett Peresznye - patak), Csepreg 0378 hrsz (kivett Peresznye-patak), Csepreg 0388 (kivett árok), Kiszsidány 039 (kivett Boldogasszony-patak), Csepreg 0390/4 (kivett Boldogasszony-patak) az állománygyérlés 2019. március 1-ig végezhető. A területen illetékes vadászatra jogosult a 18-150210-503 kódszámú Répcevíggye Vadásztársaság (9737 Bük, Kossuth L. u. 85.), elnök: Király Lajos.
- Az Abért-tónál a 2019. március 1-ig történő állománygyérlésre kizárólag a tó területén (Köszeg 0164/34 hrsz) és a Gyöngyös-patak nevesített ingatlan túval határos szakaszán kerülhet sor. A területen illetékes vadászatra jogosult a 18-150810-503 kódszámú Berek Völgye Vadásztársaság (9700 Szombathely, Szent Imre herceg u. 2.), elnök: Horváth-Takács Szabolcs.
- A löfegyverrel történő gyérlést kizárólag az érintett vadászterületek vadászatra jogosultja végezheti, vagy a hozzájárulásával rendelkező vadász a szükséges engedélyek birtokában, a vadászatra vonatkozó általános előírások, vadászati szabályok betartásával. Az elejtésre bérvadászati keretben nem kerülhet sor.
- Az elejtést követően a tetemeket a vadászatra jogosult köteles begyűjteni.
- A gyérlés minden mozzanatát részletesen dokumentálni kell. A gyérlést végző vadászatra jogosult köteles részletes nyilvántartást vezetni arról, hogy ki, hol, mikor, mennyi idő után ejtette el az állatot és hol kerültek elhelyezésre vagy megsemmisítésre a tetemek.
- A sebzéseket is hasonló részletességgel kell dokumentálni: ki, hol, mikor, mivel, mennyi idő után sebezte meg az állatot.
- A részletes jelentéseket együttesen, az engedélyes 2019. április 1-ig köteles megküldeni a hatóságom és az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság részére.
- Az elejtett védett állatok a Magyar Állam tulajdonát képezik.
- Tilos a tetemek, a származékok bármilyen célra történő természetvédelmi engedély nélküli felhasználása. A származékok külön természetvédelmi engedély nélküli felhasználása természetvédelmi bírság kiszabását vonja maga után. A tetemek csak közérdekből, oktatási, kutatási, tudományos célokra használhatók fel, melyekre vonatkozóan az elejtés és a tárolás helyének bejelentésével egyidejűleg az engedélyes is javaslatot tehet a hatóságom felé.

Előzőekre irányuló szándék, illetőleg engedély kérelem benyújtás hiányában a tetemek állategészségügyi előírások szerinti megsemmisítéséről kell gondoskodni.

- Minden esetben különös figyeimet kell fordítani arra, hogy más védett, fokozottan védett állat (pl. a fokozottan védett vidra) elejtésre ne kerüljön.
- Jelen engedély nem mentesít a jogszabályokban nevesített engedélyek, hozzájárulások beszerzése alól.
- Jelen engedélyem a jelentéstételi kötelezettségre figyelemmel 2019. április 1-ig érvényes.

II.

Az Engedélyes igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettségének eleget tett.

III.

Határozatom ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályhoz (Budapest, Mészáros u. 58/a.) címzett, de az első fokon eljáró hatósághoz (Szombathely, Vörösmarty u. 2.) benyújtható - indokolással ellátott - fellebbezésnek van helye.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (továbbiakban: EÜSZ tv.) 9.§ (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles ügyfelek a fellebbezést kizárólag elektronikus úton nyújthatják be.

A jogorvoslati díj mértéke 10.000.-Ft. (azaz tízezer forint), melyet az EÜSZ tv. 24. § (2) bekezdés alapján elektronikus úton kell leróni vagy banki utalással a Magyar Államkincstárnál vezetett 10047004-00335711-00000000 számlára kell megfizetni, s a befizetés tényét a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg a bizonylat másolatával igazolni kell!

INDOKOLÁS

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) 0416-008/2018. számú beadványában (kelt.: 2018. december 10.) Peresznye község térségében, a Peresznye-patakon és Boldogasszony-patakon, valamint a községi Abért-tónál észlelt súlyosabb kárt okozó hód állomány gyérlésére irányuló kérelmet nyújtott be osztályomra.

A kérelmező által közölték szerint az Igazgatóság területén található vízfolyások mentén évről évre egyre több gondot okoz a hódok tevékenysége. A VASIVIZ Zrt. már 2016-ban bejelentést tett, amely szerint a peresznyei szennyvíztisztító telepen probléma alakult ki, melyet a Peresznye-patakon hódok által kialakított gát idézett elő. A hódgát, torlasz visszaduzzasztást okoz a vízfolyásokon, melynek hatása a szennyvíztisztító telepnel is érezhető. A telep ülepítője csak korlátozottan képes ellátni feladatát, és ezért a tisztított szennyvízzel együtt szennyvíziszap kerülhet a vízfolyásba, ezáltal vízminőségi problémát okozva. Előfordult, hogy a nagycsapadékos időjárás és a hódgátak okozta mederelazások árhullámok levonulását eredményezték.

Az Igazgatóság az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: ÖNPI) munkatársaival több alkalommal tartott helyszíni bejárást.

Előző okokból az Igazgatóság a hódgátak eltávolítására feljogosító engedély kiadását kérte 2016. október 19-én, melyet 2019. december 31-i érvényességi idővel VA/KTF02/3028-6/2016. számon kapott meg osztályom jogelődjétől. A természetvédelmi engedély birtokában végzett torlasz eltávolításra több alkalommal került sor (részben a VASIVIZ Zrt. közreműködésével), azonban ezek tartós eredményre nem vezettek.

„Az **Órségi Nemzeti Park Igazgatóság,** a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által védett hód állományának gyérítése tárgyában beadott kérelmével kapcsolatban az alábbi adatokat, tényeket közöli, valamint javaslatot teszi:

1. Vas megyében az eurázsiai hód (*Castor fiber*) jelentős, becsléseink szerint 1000 egyedből álló állománya él a különböző folyó és állóvizeken. A hód állomány az **utóbbi évtizedekben nagymértékben felszaporodott és jelenleg is folyamatosan terjeszkedik a faj.** **Az állományát nem tekinthetjük veszélyeztetettnek.**

2. A védett állatfaj károkozásának megelőzését minden olyan helyen elfogadhatónak tartjuk, ahol annak tevékenysége, gátépítése, táplálkozása jelentős árvízi kockázattal, balesetveszéllyel vagy gazdasági károkozással jár.

3. **Mivel az élőhelyek megye szerte telítettek, áttelepítésre nincs lehetőség.** Országos viszonylatban is hasonló a helyzet, így az állomány áttelepítéssel történő helyi szabályozása nem nyújt megoldást a károk megelőzésére.

4. Természetvédelmi szempontból, a további károkozás megelőzésére, a védett faj állományának gyérítését a kérelmezett területeken elfogadhatónak tartjuk. A populációból eltávolításra kerülő egyedek a teljes állományra megítélésünk szerint nem lesznek hatással. Az Abért-tó esetében a Gyöngyös-patak és kőszegi Alsó-rét Natura 2000 terület hód állományának kímélete miatt, kizárólag a tóval közvetlenül szomszédos patakszakaszokon tartjuk elfogadhatónak a gyérítést.

5. Szakmai megítélésünk szerint önmagában az állománygyérítés, a jelenlegi folyamatos terjeszkedés mellett nem jelent hosszú távon megoldást a károk megelőzésére. Várható, hogy az eltávolított egyedek helyén újabb egyedek jelennek meg, amennyiben az élőhely alkalmas marad a megtelepedésükre. Javasoljuk a patakok esetében a gátakba történő cső átteraszok beépítését, amely a visszaduzzasztás hatását mérsékli. Az Abért-tó esetében pedig a partmenti fák egyedi védelemmel történő ellátását tartjuk célravezetőnek. Mindkét módszerre hatékony alkalmazására vannak külföldi példák, amelyeket készséggel megosztunk a vízügyi igazgatósággal is.”

Peresznye-patak

Répcévölgye Vadásztársaság

„Eurázsiai Hód állomány szabályozásának részletezése

Répcévölgye vadásztársaság mint **vadászatra jogosult** az engedély kézhezvételétől terepbejárást tartott az érintett szakaszokon. A bejárás során megállapítottuk hogy az érintett szakaszok közül a Peresznyéhez közel eső részen van kritikus állapot a hódok által épített gátak és rágás miatt. A vadászati tevékenységet erre a részre összpontosítottuk. Vadászatot az **esti órákban** folytattunk, napnyugta előtt egy órával a leshelyet elfoglalva amik a hódok által épített gátak környékén voltak, **4 alkalommal nem is láttuk illetve hallottuk őket**. A vadászatot **sörétes fegyverrel** végeztük. A vadászatok során **2 példányt sikerült elejteni**. Az ivarúk egy nő és egy hím ivarú, koruk egy éves. Mindkét példány szürkületben mutatta meg magát. Az első egyedet a gát előtti vízfelületen február 27-én míg a másikat a vízből kijöve a patak meder oldalán ejtettük el február 28-án. A tetemeket egy 1 méter mély ásott gödörbe mésszel leszórva semmisítettük meg. Az állományszabályozás során készült fotókat mellékletben csatolok.”

**Engedély :
túlszaporodás miatti
állománygyérítésre**

Vadásztársaság 1 hód
kilövését hajtotta végre.

Elejtés után...

A VA-06/AKF05/51-3/2019. sz. határozat rögzíti:

A gyérítés minden mozzanatát részletesen dokumentálni kell. A gyérítést végző vadászatra jogosult köteles részletes nyilvántartást vezetni arról, hogy ki, hol, mikor, mivel, mennyi idő után ejtette el az állatot és hol kerültek elhelyezésre vagy megsemmisítésre a tetemek.

A részletes jelentéseket együttesen, az engedélyes 2019. április 1-ig köteles megküldeni a Hatóság és az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság részére.

Az elejtett védett állatok a Magyar Állam tulajdonát képezik.

Árajánlat Európai hód egészalakos preparátum elkészítésére

Ajánlatkérő: Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság Szombathely

A Hódokat testtömegüktől függően a következő árakon tudom vállalni:

10 kg-ig	- 95000 Ft+Áfa
10 kg-15 kg-ig	- 105000 Ft+Áfa
15 kg-20 kg-ig	- 120000 Ft+Áfa
20 Kg-tól	- 130000 Ft+Áfa

A tetemek csak közérdekből, oktatási, kutatási, tudományos célokra használhatók fel, melyekre vonatkozóan az elejtés és tárolás helyének bejelentésével egyidejűleg az engedélyes is javaslatot tehet a hatóság felé.

Megsemmisítés

45/2012. (V. 8.) VM rendelet

a nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű melléktermékekre vonatkozó állategészségügyi szabályok megállapításáról

7. Az elhullott kedvtelésből tartott állatok és a lófélék ártalmatlanítására vonatkozó eltérések

9. § (1) Az elhullott kedvtelésből tartott állatok és a lófélék hullája

a) az állattartó ingatlanán, az elhullott lófélék hullájának kivételével, legfeljebb évi 100 kg össztömegig elföldelhető a 10. § (2) bekezdése szerinti feltételek betartásával,

(2) Elhullott állatok elföldelése ott végezhető, ahol a talajvíz legmagasabb szintje a talajszint alatt 1,5 méternél nem emelkedik magasabbra. Az elföldelést úgy kell végrehajtani, hogy a felszín alatti víz mindenkor maximális nyugalmi vízszintje és az elföldelés mélységi szintje között legalább 1 méter távolság legyen. Az elföldelés helye és a szomszédos ingatlan határvonala között legalább 1,5 méter távolságnak kell lennie.

Védett állat gyérítésének engedélyezése

2019. március 31-ig:

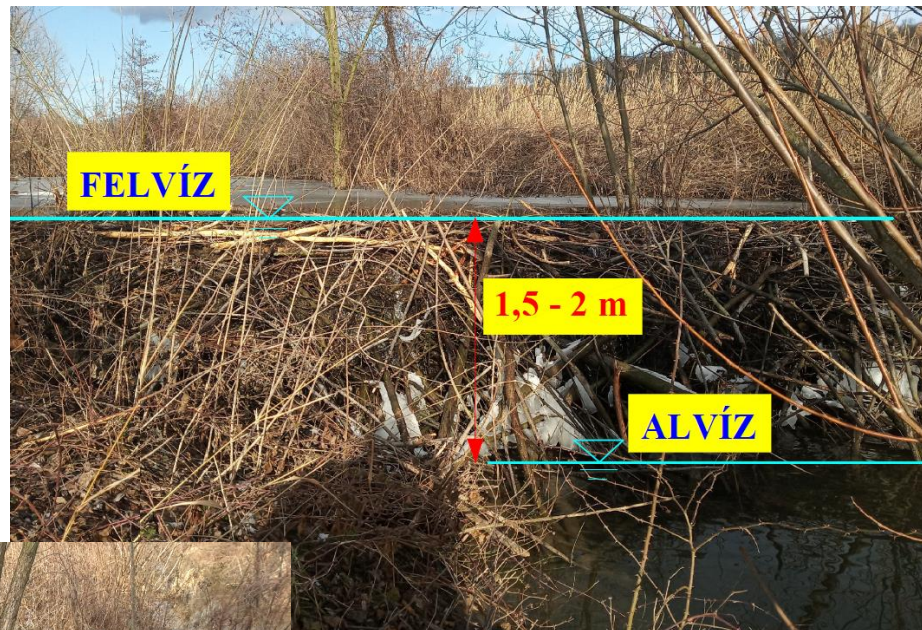
- Peresznye-patak: Peresznye
- Abért tó: Kőszeg

Folyamatban: 2019. szeptember 1 – 2020. március 31.

- Arany-patak: Bucsu
- Szentkúti-patak, Csörnök-Herpenyő: Vasvár
- Hosszú-víz: Csénye
- Kozár-Borzó: Vép

Bucsu

761 m hosszú szakaszon:

- 12db hódgát,
- 1db hód odú,
- 14 helyen rágásnyomok

Engedély kérelem benyújtva : hódgátak elbontására és túlszaporodás miatti állománygyérítésre

Vép – Sárdi-ér

Peresznye-patak

Csénye – Hosszú-víz

Balogunyom – Sorok-Perint

Sárvár – Szaput-árok

Jogi szabályozás

A közönséges hód (Castor fiber) szerepel a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V.9) KÖM rendelet 2. számú mellékletében, védett állatfaj, valamint szerepel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rend. 2.A) számú mellékletében, közösségi jelentőségű állatfaj.

Jogi szabályozás

1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről - Védett állat kártételének megelőzésére, a kárviselésre vonatkozó szabályok

43. § (2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;

74. § (1) Védett állatfaj egyede kártételeinek megelőzéséről, illetve csökkentéséről a kártétellel érintett ingatlan tulajdonosa, illetve használója a tőle elvárható módon és mértékben gondoskodik. Ha a kártételt a kötelezett nem képes megelőzni, kérheti a természetvédelmi hatóság hasonló célra irányuló intézkedését.

(2) Riasztási módszerek alkalmazása, illetve – kivételes esetben – a túlszaporodott állomány egyedeinek befogása vagy gyérítése csak a természetvédelmi hatóság engedélyével és felügyeletével végezhető.

(4) A természetvédelmi hatóság kártalanítást fizet, ha a védett állatfaj egyedének kártétele azért következett be, mert

- a) nem tett eleget az (1) bekezdésben meghatározott, megalapozott kérelemnek;
- b) indokolatlanul nem engedélyezte riasztási módszer alkalmazását vagy a túlszaporodott állomány egyedeinek befogását, gyérítését;
- c) indokolatlanul nem teljesítette a (3) bekezdésben meghatározott kérést.

A természetvédelmi hatóságot más esetben kártalanítási kötelezettség nem terheli.

Hódok, akik nem ismerik a Vízkeret Irányelv célkitűzéseit

- Hódok visszatelepítési programja átgondolatlan volt. Nem készült előtte:
 - Nem készült a betelepítés következményeit feltáró tanulmány.
 - Nem készült környezet-terhelhetőségi vizsgálat.
 - A szaporodás következményeinek átgondolása sem történt meg.
- Az állatok egykor részei voltak a kárpát-medencei élővilágnak, azóta az élőhely, jelentősen átalakult, elsősorban antropogén hatásra.
- A konfliktusokra adott válaszaink (hód vs. vízügyi szakember) eltérőek.
- Kártételeken felül egy további probléma: Hazánk a 2004-es Európai Unió csatlakozásával a Vízkeret Irányelv előírásait is ratifikálta.
- A vizeink jó ökológiai állapotának eléréséhez illetve fenntartásához pedig célkitűzések kerültek megfogalmazásra, amelyekhez intézkedések társultak.
- Az egyes intézkedések megvalósítására határidőket szabott az EU, sikertelenség esetén pedig komoly szankciókat helyezett kilátásba. Azonban akad olyan intézkedés is, amely végrehajtását immár a hód tevékenysége is befolyásolja, vagy akadályozza.

Intézkedés kódja	Intézkedés leírása
5.1.1.	<p>Vándorló élőlények hosszirányú mozgását és/vagy az élettér növelését elősegítő intézkedések</p> <p>Igazgatóságunk területén 6 víztesten van előirányozva ilyen intézkedés, ezek közül három vízfolyáson kimutatható a hód jelenléte.</p>
6.2	<p>A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása</p> <p>Jelenleg 8 víztesten van előirányozva az intézkedés 2027-ig, ezek közül 7 vízfolyáson igazolt a hód jelenléte. Berki-patak, Csörnöc-Herpenyő-alsó és -felső, Vörös-patak és Láhn-patak valamint a Marcal. Nagyobb, töltésezett folyók szintjén a Rába érintett.</p>
6.4	<p>Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja</p> <p>37 vízfolyás víztesten van előirányozva 2027-ig.</p>

Vándorló élőlények hosszirányú mozgását és/vagy az élettér növelését elősegítő intézkedések

- A legtöbb szakirodalom 0,5 méteres vízszint különbséget már minden természetes, vízesésekkel nem szabdalt vízfolyáson kritikusnak tekint. A hódgát lehet 0,8-1,2 m magas, és akár 1 m vízszint különbséget is okoz!
- Akadnak „zöld” elgondolások – nyugatra fekvő országokban megvalósult példák – amelyek az egyes hódgátak átjárhatóságát kívánják biztosítani. (pl. a hódgátba épített cső átereszt)
- Számos jogi és egyéb problémát is felvet(het). Ki építi be, ki viseli a költségeket, mekkora az optimális csőátmérő, ki tartja karban és nem utolsó sorban kell-e vízjogi üzemeltetési engedélyt adni rá?
- A VGT intézkedés végrehajtásának szükségességét kérdőjelezi meg, ha az intézkedésre kijelölt vízfolyáson a hódok is tevékenykednek.
- Például a Kerkán számos fenéklépcső található, amelyből 4 okoz átjárhatatlanságot. Ugyanakkor a 2018. évi hódfelmérés során 6 helyen detektáltak hódgátat a gátőreink.

VGT intézkedések is, amelyek megvalósulását a hódok jelenléte segíti

Intézkedés kódja	Intézkedés leírása
6.3.	<p>Mederrehabilitáció kategóriától és típustól függő módszerekkel</p> <p>6.3b: A vízfolyások vonalvezetésének és mederalakjának változását pozitívan befolyásolja a hódok építménye. A szabályozott vízfolyás szakaszokhoz képest a hódgát jelenléte alapjaiban megváltoztatja a meder morfológiai viszonyait, nem ritkán a hódgát árapasztójaként létre jövő oldalsó vízárám kimossa, majd alámossa a partot, amely a hódgát eltűnésével (pl. árvíz elviszi) válik észrevehetővé. Ily módon természetesen kanyargóssá alakítja a medret. Láttunk erre példát a Kebele-patakon.</p> <p>Ugyanakkor ez az eredmény kontrollálatlan mederelfajulásként is felfogható, amely viszont akár káros is lehet. Az intézkedés igazgatóságunkon a 6.3b. intézkedés egyébként 46 víztesten van előirányozva 2027-ig.</p>
6.8	<p>Az ártér illetve a hullámtér vízellátottságának javítása</p> <p>Természetesen a hódgát vízvisszaduzzasztó hatása révén a gát feletti terület vízellátása bizonyos fokig javul. A környező terület nedvesebbé válik. Árvíz esetén a patak többször léphet ki a medréből, mint egyébként a lefolyási akadályt képező hódgát nélkül tenné. A 6.8a intézkedés elem második része teljesül: a hullámtér, vagy nyílt ártér rendszeres elöntésének biztosítása, alkalmasint szelíd elárasztás.</p> <p>Az intézkedés igazgatóságunkon 2 folyón (Rába, Mura) van előirányozva, ugyanakkor a hódok munkássága inkább a kisvízfolyások esetében segítheti az ártér jobb vízellátottságát.</p>
6.9	<p>A természetesnél mélyebb meder, illetve az ebből adódó kis- és közepvízszint-süllyedés hatásának csökkentése</p> <p>A hódgát fizikailag is megváltoztatja a vízfolyás medrét, esését és aljzatviszonyait. A hód gátja feletti szakaszon a meder feltöltődésnek indul, a lelassuló vízáramlásnak köszönhetően csökken a medererózió, és felhalmozódik az üledék. Gyakorlatilag a lemélyített medrű vízfolyások esetében egy hódgát az intézkedésnek két részelemét is elősegítheti.</p> <p>6.9a: Mederszint emelés fenékgátakkal és fenékbordákkal, a közöttük levő meder eliszapoltatásával</p> <p>6.9b: Vízsintemelés duzzasztással</p> <p>Igazgatóságunkon ez az intézkedési elem egyetlen víztesten sincs előirányozva, országosan is csak a nagy és nagyon nagy folyók esetében (Duna, Dráva, Tisza, Kőrös), ugyanakkor tudható, hogy számos kisvízfolyásnak is jelentősen, a természetesnél jobban lemélyült medre van, amely a talajvízviszonyokat is kedvezőtlenül befolyásolja.</p>

Marcal

Jáki-Sorok

A MI VÍZÜGYÜNK

Mukucs patak

A MI VÍZÜGYÜNK

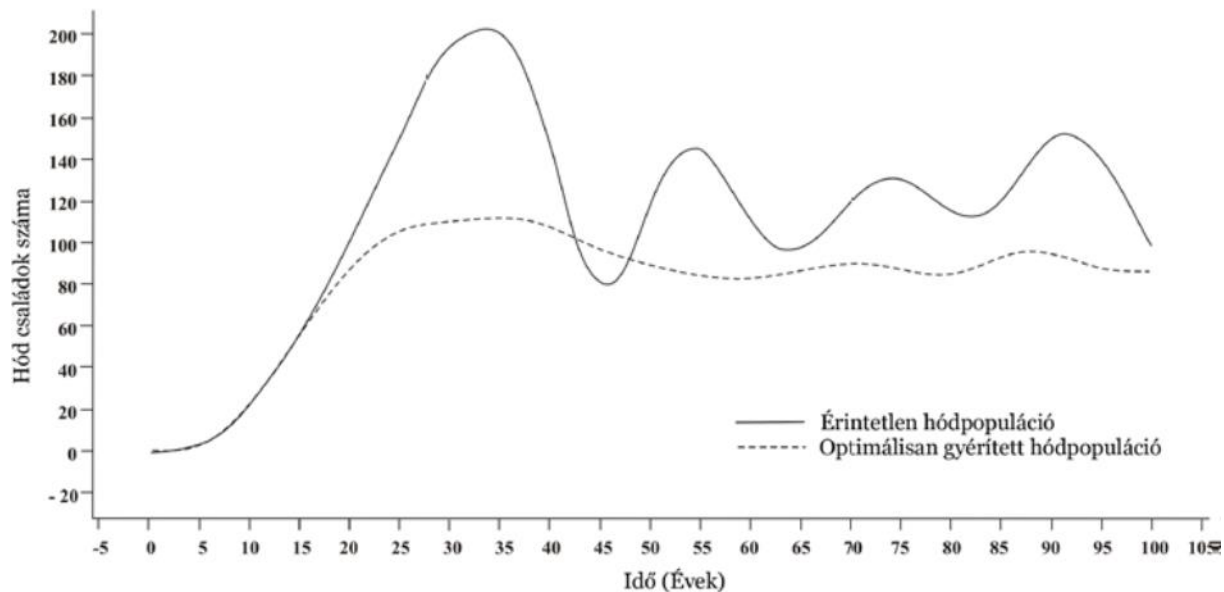
- Jogszabály módosítások
- Tervszerű állomány szabályozás – Vadásztársaságok, Nemzeti Park Igazgatóságok
- Állomány szabályozása ne csak közérdekből, hanem gazdasági érdekből is történhessen

DE!!! – Jó a PR-juk

Április 7. a hódok világnapja

- Tervszerű állomány szabályozás – Vadásztársaságok, Nemzeti Park Igazgatóságok
- Állomány szabályozása ne csak közérdekből, hanem gazdasági érdekből is történhessen

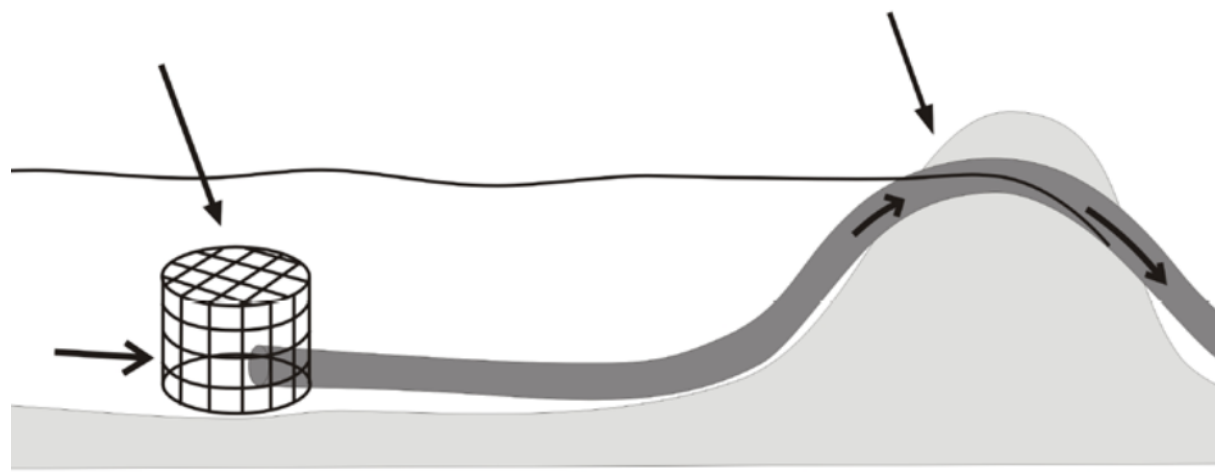
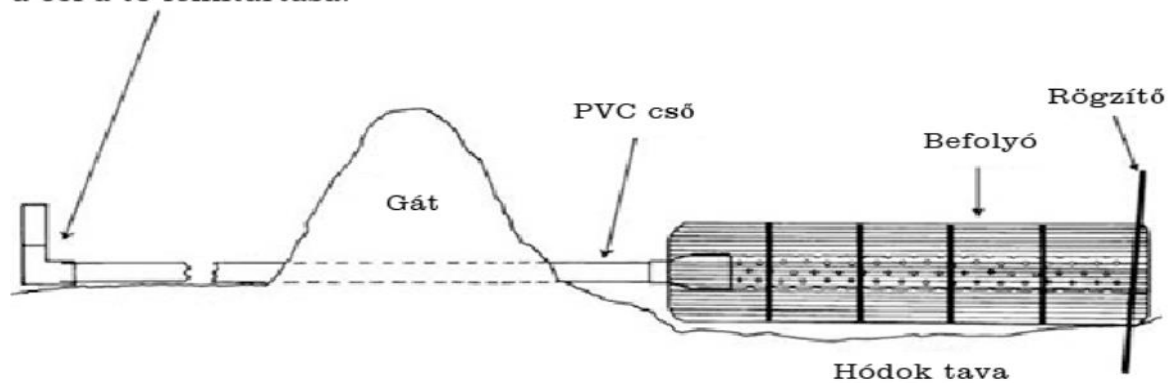
Probléma kezelése, megoldás?

- Megoldás???
 - Állomány gyérítés
 - Befogás, áttelepítés
 - Populáció felmérés és az élőhely eltartó képességéhez igazodó állomány meghatározása
 - Jogi és gazdasági szabályozás (védett státusz, kártérítés)

- Műszaki megoldás???

Könyök, és álló csőszakasz.
Opcionális, csak akkor, ha
a cél a tó fenntartása.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

A MI VÍZÜGYÜNK

